

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Provinciale Staten van Flevoland
De statengriffier mevrouw A. Kost
INTERN

Verzenddatum
- 9 OKT. 2014

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1654179

Onderwerp

Beantwoording statenvragen VVD boycot Rusland

Geachte mevrouw Kost,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de VVD van 20 augustus 2014 over de gevolgen van de boycot van Rusland voor de Flevolandse land- en tuinbouw en veehouderij. Het college van Gedeputeerde Staten heeft de antwoorden op deze vragen vastgesteld op 7 oktober 2014.

Wij verzoeken u de statenleden in kennis te stellen van de vragen en antwoorden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal

L. Verbeek

Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de VVD over de gevolgen van de Russische boycot voor de Flevolandse land- en tuinbouw en veehouderij, ingediend op 20 augustus 2014, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 7 oktober 2014 (1654186).

Vragen 1, 2 en 3

Hoe groot zijn de gevolgen van de boycot voor de bedrijven in Flevoland en is daar ook een uitsplitsing te geven per sector (groente, fruit, zuivel)?

Hoe groot zijn de gevolgen voor de aan de land- en tuinbouwsector en de veehouderij gerelateerde sectoren in Flevoland, zoals de tussenhandel, verwerkingsbedrijven en de transportsector?

Hoe groot is het indirecte effect voor de bedrijven in Flevoland als gevolg van de algehele prijsdaling van de producten die onder de boycot vallen?

Reactie

Ons college is geschrokken van de conclusies van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), waarin wordt becijferd dat de Russische boycot kan leiden tot een schade van 0,3 % van de totale Flevolandse goederenexport (circa 1,5 miljoen euro). Op macro economisch niveau lijken de gevolgen van de Russische boycot beperkt. Het college heeft uit contacten met het bedrijfsleven geleerd dat er sprake is van een zeer wisselend beeld. Met name de telers van fruit, paprika's, komkommers en tomaten ondervinden nadelige gevolgen. In onderstaand overzicht is aangegeven hoeveel Flevolandse ondernemers in deze sectoren actief zijn en aan hoeveel mensen deze bedrijven werk bieden.

	Aantal bedrijven	Areaal	Werkgelegenheid
Bedrijven met hard fruit	207	1120 ha	250 - 300 fte
Bedrijven met glasgroenten	10	145 ha	500 - 700 fte

Bronnen: NFO en Stichting Nieuwland.

Met name de telers van hard fruit (appels en peren) worden zwaar door de boycot geraakt. Meer dan 70 % van de aanvragen die vanuit de lidstaten een beroep hebben gedaan op het Europese noodfonds (totaal 125 miljoen euro) zijn afkomstig uit deze sector. Deze sector biedt, naast vaste werkgelegenheid, in het oogstseizoen werk aan veel seizoenarbeiders.

Het beeld in glasgroenten sector is genuanceerder. Op het moment dat de Russische boycot van kracht werd, was het aanbod van glasgroenten relatief hoog. De Russische boycot had dan ook een significant effect op de prijsvorming, te meer omdat op dat moment nog geen aanspraak kon worden gemaakt op het Europese noodfonds. In de weken die daarop volgde, heeft de markt zich hersteld. Door de glasgroentelers is dan ook nog maar beperkt aanspraak gemaakt op het noodfonds.

Ook voor Flevolandse akkerbouwers en melkveehouders zijn de gevolgen van de boycot voelbaar. De Russische boycot drukt de stemming op de markt voor met name consumptieaardappelen en consumptie-uien. Zuivelproducten kunnen langer

PROVINCIE FLEVOLAND

worden bewaard, wat de mogelijkheid biedt om naar een alternatieve afzet te zoeken.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid biedt ondernemers die zwaar zijn getroffen door de Russische boycot de mogelijkheid arbeidsduurverkorting aan te vragen. Tot op heden zijn door Nederlandse ondernemers 15 aanvragen ingediend. Om privacy redenen maakt het Rijk geen regionale cijfers bekend. Ons college kan dan ook niet aangegeven in hoeverre er Flevolandse ondernemers arbeidsduurverkorting hebben aangevraagd.

Door diverse organisaties zijn berekeningen gemaakt over de hoogte van de schade aan de Nederlandse land- en tuinbouw. De schattingen lopen ver uiteen en variëren van 300 miljoen tot meer dan 1 miljard euro. Naast de publicatie van het CBS zijn publicaties verschenen van het Landbouw Economisch Instituut (LEI), de Rabobank en de Nederlandse Land- en Tuinbouworganisatie (LTO).

Hoe groot de daadwerkelijke schade voor de Nederlandse en Flevolandse land- en tuinbouw is, kan niet worden aangegeven. Vast staat dat de afzet van agrarische producten naar Rusland in de afgelopen jaren relatief beperkt is geweest (2% volgens het LEI). Ketenpartijen zijn inventief en zoeken naar alternatieve afzetmogelijkheden, zowel binnen als buiten de Europese Unie. Er is nog geen concreet zicht is op de prijs- en inkomenseffecten die het resultaat zijn van de boycot. Naarmate de boycot voortduurt, kan hiervan een betere inschatting worden gemaakt.

De gevolgen zijn daarbij ook sterk afhankelijk van de individuele bedrijfssituatie. De resultaten van de bedrijven die glasgroenten produceren hebben de afgelopen jaren al sterk onder druk gestaan. Juist deze bedrijven zijn hierdoor kwetsbaar. Wij sluiten niet uit dat Flevolandse bedrijven noodgedwongen moeten sluiten of een deel van hun medewerkers moeten ontslaan. Voor ons college is dit reden tot zorg.

Vragen 4, 5 en 6

Gaat uw college actie ondernemen richting de rijksoverheid en/of Europa/Brussel om de gevolgen voor de Flevolandse bedrijven te beperken?

Welke mogelijkheden heeft de provincie zelf om de gedupeerde bedrijven te hulp te schieten?

Wat zijn de mogelijkheden voor de provincie om de getroffen sectoren te steunen? VVD denkt daarbij onder andere aan:

- Ondersteuning van een promotie-actie (eet Flevolandse groente en fruit)
- Het sneller of eerder uitvoeren van provinciale projecten die de agrarische/plattelandsstructuur verbeteren, die de getroffen sectoren ten goede komen en die toch al worden uitgevoerd.

PROVINCIE FLEVOLAND

Reactie

Namens ons college heeft gedeputeerde Jan Nico Appelman kort nadat de Europese maatregelen bekend gemaakt werden, informeel contact opgenomen met een Lid van het Europees Parlement om onze zorgen kenbaar te maken over de gevolgen van de Russische boycot voor de Flevolandse bedrijven. Ook tijdens het werkbezoek dat ons college op 11 september jl. heeft gebracht aan Brussel, is de Russische Boycot en de gevolgen daarvan voor onze bedrijven onder de aandacht van de Europese Commissie gebracht. Op 7 oktober aanstaande brengt ons college wederom een bezoek aan Brussel. Ook daar staan gesprekken gepland waar dit onderwerp ter sprake zal komen.

Het college hecht er aan te benadrukken dat de aard en omvang van het Russische sanctiepakket om een gecoördineerde aanpak vraagt. Met het Kabinet achten wij het van groot belang om op Europees niveau maatregelen te nemen. De Europese Commissie monitort de marktontwikkelingen nauwgezet en doet de lidstaten hiervan regelmatig verslag. In de Raad van Landbouwministers worden deze ontwikkelingen besproken en worden besluiten genomen over interventiemogelijkheden.

In aanvulling hierop verkent het Kabinet diverse mogelijkheden om nationale maatregelen beschikbaar te stellen. Het Kabinet denkt daarbij in eerste instantie aan reeds bestaande maatregelen die op onderdelen worden aangepast of verruimd. Hierbij wordt onder meer gedacht aan de Regeling Werktijdverkortung, fiscale maatregelen en garantie- en borgstellingsregelingen. Op 15 augustus 2014 is hierover een brief aan de Tweede Kamer gezonden door de bewindslieden van het ministerie van Economische Zaken.

Ons college acht het niet gewenst om, aanvullend op deze Europese en Nederlandse interventie maatregelen, bedrijven financieel te hulp te schieten. Het is immers zaak te voorkomen dat er tussen lidstaten of Europese regio's verschillen in aanpak ontstaan. De provincies zijn hiertoe overigens ook niet bevoegd. Waar mogelijk zal de provincie wel aansluiting zoeken bij het nationale beleid.

Tot slot,

ons college is zich ten volle bewust van de gevolgen die de boycot kan hebben voor Flevolandse ondernemers, medewerkers en gezinnen. Ons bereiken signalen dat er ondernemers in Flevoland grote nadelige gevolgen ondervinden. Het college zal dan ook op korte termijn vertegenwoordigers van de Flevolandse land- en tuinbouw uitnodigen om de actuele situatie te bespreken en te verkennen of er mogelijkheden zijn getroffen ondernemers in onze provincie anderszins te steunen.